

گویا ماجرا پیچیده تر از آن است که به این زودی روشن شود. خلیل اکبری از رضایت برخی مردم طرق این طور تعریف می کند: «در حال حاضر وضعیت طوری شده که به قول اعضای شورای محل، قیمت زمین که در گذشته مترمربعی ۵۰۰ هزار تومان بوده، به مترمربعی یک میلیون تومان افزایش یافته است، حتی اهالی آمده اند به ما گفته اند بخشی از اراضی ایوان، محل توزیع مواد مخدر بوده است که ۸۰ درصد این توزیع کنندگان از مناطق دیگر به اینجا می آمدند، اما حالا خبری از آن ها نیست. شما کاری کردید که برای جوانان طرق، خاطر جمع هستیم.»

طرح احیا از میراث فرهنگی پول از آستان قدس

در حالی که معاون فنی و عمران موقوفات می گوید «اگر میراث فرهنگی این کاره بود، پیش از شروع زائر شهر به فکر نگهداری و مرمت ایوان طرق می افتاد»، پیشنهادی مطرح می کند: «ما نمی توانیم با سلیقه خودمان ایوان طرق را احیا کنیم. شما نشستی برگزار کنید و ما و نمایندگان میراث فرهنگی را هم دعوت کنید. میراث فرهنگی بیايد و بگوید این مهندس ناظر من و این هم طرحی که باید طبق نظر مهندس ناظر معرفی شده بسازید. ما هم می گوییم چشم. ما دوست داریم این کار انجام شود. اگر شما نمایندگان میراث فرهنگی را متقاعد کنید که طرح شان را بدهند، ما هم پول احیایش را تأمین می کنیم و این می شود بهترین کار ممکن.»

اکبری دوباره یادآوری می کند: «ما به عمد ابتدا، محدوده های نزدیک ایوان طرق را نساختم. منتظر ماندیم تا میراث فرهنگی طرح احیا را بدهد تا ما طبق نظر خودش اجرا کنیم، اما افراد بیکار را از اطراف ایوان جمع کردیم که بیشترین کمک به حل مسائل اجتماعی طرق است.»

کاربری اقامتی، به از انبارداری

خلیل اکبری می گوید: «در نشست ها به ما اخطار می دهند که شما کاربری صنعتی غیر مزاحم را به مسکونی تغییر دادید. اگر این

بین میراث فرهنگی و آستان قدس تعامل ایجاد کنید

معاون فنی و عمران موقوفات از تعامل می گوید و اصلاحاتی که روی پروژه اعمال شده است. او با اشاره به حذف بلوک های اقامتی خدماتی ای

و سیاقی بودند؛ هم پیرمردهایی بودند که تیل بازی می کردند، هم معتادانی که جا و مکان نداشتند. ورود آستان قدس به این منطقه، بدون شک در حفظ اثر تأثیر خواهد گذاشت. «دوباره می پرسد: «کاربری جدید برای ایوان طرق مزیت دارد یا اینکه چیزی نسازیم و زمین کشاورزی باقی بماند؟»

کجا تخریب شده؟

مدیر نظارت دفتر مشاور قدس در مشهد هم دفاع هایی از زائر شهر دارد. او می گوید: «چرا میراث فرهنگی از فضاهای سبز، فرهنگی، درماني (دارالشفاء)، مذهبی (مسجد) و حیاط مرکزی و آب نماها و... به عنوان یک بضاعت که باعث حفظ بیشتر این اثر تاریخی می شود،

حرف میراث تغییر کرده و مساحت جدیدی داده است.»

مهندس کاظم طیفوری، مدیر ساختمان معاونت فنی و عمران موقوفات آستان قدس رضوی، نیز با اشاره به همین موضوع وارد بحث ما می شود که: «حالا میراث فرهنگی تأکید کرده در ۴۶ هکتار نمی شود ساخت و ساز کرد؛ یعنی هاشور جدیدی که روی نقشه اعمال کرده است، کل مساحت پروژه زائر شهر را هم شامل می شود!»

کارشناسان فنی موقوفات بر این باورند که ضابطه های میراث فرهنگی «ضابطه هایی یکپوئی» هستند. مهندس نشاسته گیرپور از آخرین جلسه کمیسیون ماده ۵ می گوید که در آن حضور داشته: «حدود ۱۵ روز پیش در جلسه ای که نمایندگان سازمان های مختلف

حضور داشتند، گفتم دغدغه آستان قدس از ساخت زائر شهر سود مالی نیست، بلکه دغدغه ای عام المنفعه است و واقعاً می خواهد به زائران کم بضاعت و آن هایی که تاج سر آستان قدس و زائر امام رضا (ع) هستند، کمک کند. من در آن نشست از نمایندگان نهادهای مختلف خواش کردم با ضوابط سخت میراث فرهنگی، با موضوع زائر شهر برخورد نکنند.»

زائر شهر خدمت رسان است

طیفوری با طرح یک سؤال از ارائه خدمتی بزرگ به زائران دفاع می کند. او می پرسد: «ایوان طرق چند سال است که رها شده؟» و بدون وقفه پاسخش را می دهد که: «زمانی که ما برای شروع این پروژه وارد زمین شدیم، در اطراف ایوان طرق، آدم هایی با هر سبک

که کارشناس پروژه در بالا به آن اشاره کرد، می گوید: «اصلاحاتی که ما انجام دادیم، با رویکرد تعامل بوده است.»

وی ادامه می دهد: «شما می بینید که آستان قدس چقدر تعامل دارد؛ حاضر شده است بخشی از زمینش به مساحت ۶ هزار و ۲۰۰ مترمربع را بدهد تا شهرداری خیابان شهید رجایی را تعریض کند و بولوار شکل بگیرد. اگر بولوار شکل بگیرد، ایوان طرق همان اثر تاریخی ای می شود که میراث فرهنگی سنگش را به سینه می زند.»

او می افزاید: «آستان قدس طبق روال، در هر جا بخواهد عقب نشینی کند، باید زمینش را بگیرد، اما ما اعلام کردیم که بدون هیچ ادعایی زمین را می دهیم تا شهرداری بیايد عقب نشینی کند و بولوار شکل بگیرد. این کار به نفع مردم است.»

استفاده نمی کند؟ چه قصد تخریبی وجود داشته است یا ساخت و ساز اطراف چه تأثیری روی بنا گذاشته است؟ اینکه نمایندگان میراث فرهنگی در نشست کمیسیون ماده ۵ به تازگی اظهار می کنند نباید در ۴۶ هکتار ساخت و سازی انجام شود، موضوعی درون سازمانی است که اگر کارشناسان فنی بخواهند درباره اش توضیحی بشنوند، کسی این کار را نمی کند. او هم به ساخت و سازهای مسکونی اشاره و بیان می کند: «به ما می گویند نسا ولی اطراف یک بنای تاریخی به فاصله صد یا دویست متری خانه ساخته اند! آن ساخت و سازها هیچ اثر تخریبی روی این بنا نگذاشته است، اما حالا که پروژه ای مهندسی ساز، با کارکردهای فرهنگی ورزشی در حال شکل گرفتن است، ایوان طرق را تخریب می کند؟ درک این موضوع برای مادرشوار است.»